

NASZ GŁOS

Cena egzemplarza
20 gr.

Prenum. kwartalna:
w Tarnowie 2 50 zł.
na prowincji 3 zł.

Tygodnik polityczno-społeczny.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: TARNÓW, UL. SEMINARSKA 7
WYDAWCA I ODPOWIEDZIALNY REDAKTOR: ADAM ARMATYS.

Redaktor przyjmuje w dnie powszednie od godziny 4. do 5. po południu.
Konto P. K. O. Kraków 407.615.

Drobne ogłoszenia
za słowo 15 groszy.

Ogłoszenia handlo-
we według obliczeń

Źródło zła.

„Ach te dawne, dobre przedwojenne czasy!” Jak często takie westchnienie wyrwie się z piersi naszych! Z żalnością wspominamy, jak to było przed wojną zupełnie inaczej. Nie wiedzieliśmy wcale wtedy, co to są te różne troski, kłopoty, przykrości, jakie nas w obecnych czasach duszą. Drożyzna, bezrobocie, brak mieszkań, spadek pieniądza i te wszystkie inne plagi naszych dni nieznanne były wtedy wcale. Jak chętnie pragnęlibyśmy, by te same czasy wróciły, chociaż nie raz na nie tak utyskiwaliśmy. Zdaje nam się teraz prawie, że to rajskie były stosunki przed wojną.

Gdy tak sobie to wszystko przypomnimy, goręco zalewa nam duszę, że teraz tyle utrapień i udręk na głowę naszą się zwala, że tak ciężko nam idzie. I pytamy się, dlaczego obecnie tak jest, dlaczego nie panują teraz te same stosunki, co przed wojną.

Na to pytanie najróżniejsze padają odpowiedzi. Jedni twierdzą, że to wojna światowa tyle zniszczenia przyniosła, że nie można jeszcze teraz dojść do ładu i składu, że do gruntu zburzyła ona nasze życie gospodarcze. Drudzy zaś dowodzą, że winę ponoszą tu rządy niedołężne, które nie umiały krajem należycie kierować.

Niewątpliwie przyprawiła nas ta straszna wojna o wiele klęsk i podważyła te podstawy, na których opierała się nasza gospodarka. Wyrządziła ona ogromne spustoszenie, które musiało zaprowadzić rozprzężenie w nasze warunki życia. Prawdą jest i to, że nie wszystkie rządy były odpowiednie, że niektóre z nich nie dorosły do wielkich swych zadań i nieudolnością swą wiele szkody wyrządziły.

Lecz wojnę przechodziły i inne narody i państwa. A niektóre z nich już się prawie zupełnie wylizwały z tych ran, które ona im zadała. Już zdołały jako tako uporządkować swe stosunki, tak, że różnica między obecnymi a przedwojennymi czasami nie jest tak rażąco wielka. Wskazemy tu na Anglię i Włochy.

A i rządy nieudolne też nie ponoszą głównej winy obecnych stosunków. Boć zdarzały się i w innych państwach rządy słabe, nieodpowiednie, a jednak nie wywołały one takiego zamieszania, jakie u nas panuje.

Inne muszą być jeszcze przyczyny obecnego położenia. Przyjrzyjmy się tylko dobrze stosunkom przedwojennym i obecnym.

Nie było przed wojną drożyzny, bezrobocia, braku mieszkań, spadku pieniędzy, ale nie było też tego rozwydrzonego, rozpanoszonego socjalizmu co obecnie.

Mieliśmy przed wojną socjalistów, lecz byli oni bez wpływu, bez znaczenia, bez władzy, nie rządzą; krzyczeli, hałasowali trochę, ale na tem się kończyło, władzom się ani nie śniło ich słuchać, do ich życzeń się stosować, według ich wskazówek postępować.

A co się u nas w Polsce działo i dzieje! Już przy powstaniu Polski dorwali się socjaliści do władzy; krótko wprowadzić mieli ją w rękę, lecz w tym czasie zdołali wiele, wiele napsuć, tak, że skutki tych ich rządów jeszcze teraz po 10

Obrazki z życia młodzieży.

Na wielkiej a enie życiowej toczy się usta wicznie walka o byt codzienny i zasady życiowe, ale jak zwykle i wszędzie bywa, że ktoś nad kimś bierze górę i zwycięża go, albo przynajmniej chwilowo zwraca na siebie uwagę, tak i w tej sprawie na pierwszym miejscu ukazuje się młodzież, skarb naszego społeczeństwa i przyszłość narodu. I kiedy z jednej strony wre straszna walka polityczna, to z drugiej strony jeszcze większa i zaciętsza walka toczy się o młodzież, o duszę młodzieży, w myśl znanej zasady, że „kto ma młodzież do tego przyszłość należy”.

A walka ta jest tem zaciętsza, im sama młodzież jest w tej sprawie obojętniejsza. Toczy się więc ta walka między wrogami Kościoła, którzy pragną tą młodzież wyłączać dla siebie zdobyć i między Kościołem, który pragnie tę młodzież wyrwać z rąk wilków w owczej skórce. Akcją katolicką chociaż może z mniejszym rozgłosem, ale za to systematycznie i z niezmordowaną wytrwałością stara się pozyskać dla siebie młodzież i wprowadzić ją na odpowiednią tory, a w pracy tej przechodzi różne koleje i przeszkody, które chce tu przedstawić celem zapoznania szerszego ogółu z akcją katolicko oświatową wśród młodzieży.

Do walki o młodzież z wrogami Kościoła nigdy nie brakło w akcji katolickiej i na gruncie tarnowskim ludzi oddanych całą duszą tej sprawie. Znany jest w Tarnowie z tej akcji ks. R. Pierwsze początki jego pracy miały momenty nie tylko poważne, ale także bardzo wesołe i komiczne.

W pierwszych zaraz początkach dał się mu odczuć brak pomocy ze strony starszego społeczeństwa, ale nie zważając na przeszkody idzie ten bojownik dobrej sprawy z garstką pajtasiów-agitatorów na t. zw. polowanie. Oddział przechodzi ulicą, a z drzwi i okien wyglądają nieśmiało twarze chłopców. Tu i ówdzie wychodzą ludzie starsi, ksiądz chwali Boga i wdaje się w rozmowę, pyta się o gospodarstwo i dzieci. Tu z za rogu domu wychodzi i dołącza się nieśmiało jakiś oberwaniec, porteckci w krotkę, marynarka z ojca z poobrywanymi rękawami, a kaszkiet z młodszego bruderka ledwo się trzyma na czubku głowy. Podchodzi

do drugiego, któremu wyłazi palec owinięty w onucę z buta i woła: serwus Józek, dawaj sługa — jutro obije cebule (zegarek) to oblejemy.

Pst, pst, cicho cholera, bo ksiondz idzie na przedzie, a mo podobno fajne cukierki z Warsiawianki. Drugi odzywa się na to, powiedz mi Antek zaczem on tu chodzi, przecież jo spowiadać ni mom sie i tak z czego, bo tyle co troche tego węgla z kolei buchnąłem — no ale nie było czem polić w domu — to nie grzech. Ei głupis — chcą zakładać jakiesik związki chłopoków, a było by to klawo, bo mają dawać dobrą żywę. — Do rozmowy wtrąca się inny z rękami w kieszeniach oberwanych i mówi, że na zime będą dawać buty.

A ksiądz wtedy odzywa się: „Jak się macie pajtasie? Jak tam mama, tata, ciotunia, domowi? Drogie teraz cienie? A co wy robicie w niedziele?”

„Gromy w karty, albo idziemy na gape do kina, jak portjer nos nie wytrni, a jać się nie do przodem, to idziemy na grande tylnemi drzwiami, bo w Apollu grają morowe kawołki. Tylko jak czasem na filmie widze takiego oberwanca — mówi Józek — to se myślę, poco te panowie przebirają sie w nasze łachmany i odbirają nom chlib — to nos powinni tam brać.”

Pozyskawszy sobie część tych uliczników-pajtasiów, wchodzi do pobliskiej ochronki, gdzie przygotowany jest suty podwieczorek. I znowu otoczony garstką tych łazików, ksiądz wdaje się w rozmowę, jednego głąska, innego pyta się o imię, tamtemu daje cukierki. W kącie stoi nieśmiały chłopczyna, któremu brak odwagi zbliżyć się do księdza. A czyjżeś ty pajtasie — pyta ksiądz — chodź bliżej, bo cie kochom cało duszą od żelozka.

Jeden z pajtasiów odważniejszy zwraca się do księdza i mówi: wi ksiondz co — jak będzie klawo żyra i kurzenie i picie (ale my pijemy także pieczętowane), to jo chłopoków zgonie całą kupe, a na zime węgla do pieca przynieziemy z kolei.

Ksiądz ciekawie dopytuje się, czy oni nie boją się śmierci idąc na kolej i wyciągając ręce po cudzą własność.

Ii! co ksiondz wi — jo to wole już tako robote na kolej niż tako jak ksiondz, co musi nawet o północy jechoć do chorego i może nawet nabawić sie od niego jaki choroby.

Proponują zabawę.

Jaką?

Łaziki zaraz wyciągają karty i chcą grać w „zechzika“, inni chcą ferbla — dopiero im ksiądz przedstawia ujemne strony takiej gry. To zato urządzili sobie wójta i walać co się wlezie. Ksiądz im dogaduje, opytuje się i bada pomatu ich życie codzienne. Dowiaduje się, że jednemu ojciec zginął na wojnie, a matkę cegła zabiła w czasie rozbicia szkoły na siennej targowicy, a on został sierotą i tak się płacze. Z boku grupka łazików chce uraczyć księdza czemś i planuje, żeby iść do pobliskiego sadu i prznieść owoców, ale drugi się wtrąca i mówi głu! iś, to bym se wołof kupić za to cienkich, bo już mi skończył ten, com zmiszoł z liściami albo powidzmy, żeby nom ksiondz doł na cienkie, to bedziemy do niego chodzić.

I powoli ta garstka zapoznała się z tym księdzem, zobaczyła, że on jej nie odrazu każe się spowiadać, ale troszczy się o ich dobro, chce ich najpierw nakarmić i szuka przytułku i schronienia.

Antek z dziurawym butem mówi tak — no my już dziś czasu wiency ni momy, bo musimy sukocć jesce jaki roboty, ale jak nom ksiondz pomoże dostać jako lekko robote, bo za odnošenje pakunków na kolej nie można nic zarobić, bo te fijakrorze i tranwaje odbirajo nom interes. Niech ksiondz o tem pamiento, to my sie zgłosimy, a jak bede mioł robote, to sie już jako troche przebiere w lepszy mondur i innych kolegusów zaciagne do tego jakiegoś zgromadzenia, tylko musicie mnie tyż tam czem zrobić, tylko takim, żeby mógł dużo rządzić, bo mnie chłopoki bedo słuchać — bo się imnie boją.

Tak więc piewsze próby ratowania młodzieży — walka o jej duszę została podjęta. Już wybrano kilku sprytniejszych, którzy mieli wejść później do zarządu i księdzu w pracy pomagać. Dumni byli z tego, że im ksiądz kazał przyjąć do siebie celem ułożenia planu dalszego działania.

Wracając — mówił Antek do Józka „ee, wicie to nos socjoły cyganią — mówio, że księza to wielcy panowie — a tu patrzcie sie, ten ksiondz godoł z nami jak z panami, jeszcze kozoł nom do siebie przyjść, to jeszcze nom coś do i powi, co bedziemy robić w niedziele.

C. d. n.

